



# اطلاعیه در خصوص اصلاح موادی از دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات و دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران

به اطلاع کلیه فعالان بازار سرمایه می‌رساند؛ اصلاح مواردی از " دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران " و " دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران " به شرح پیوست جهت بهره‌برداری ارائه می‌گردد.

لازم به توضیح می‌باشد پس از فراهم شدن شرایط فنی لازم، موضوع عملیاتی شدن بخشی از مقررات مذکور حداقل ۲ روز کاری قبل از اجرایی شدن متعاقباً اطلاع رسانی می‌گردد.

  
محمود گودرزی  
معاون بازار

اصلاحات دستورالعمل‌ها				
شرح تغییر	عنوان دستورالعمل	شماره ماده	متن فعلی	متن مصوب (جدید)
تغییر در حداقل و حداکثر حجم هر سفارش خرید/فروش و تغییر در حداقل تغییر قیمت (Tick Size)	دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران	بند ۲۳ ماده ۱	واحد پایه سفارش (LOT) تعداد مشخصی از اوراق بهادار است که حجم سفارش وارده به سامانه معاملاتی باید مضرب صحیحی از آن باشد.	واحد پایه سفارش (LOT) تعداد مشخصی از اوراق بهادار است که حجم سفارش وارده به سامانه معاملاتی باید مضرب صحیحی از آن باشد و برای هر ورقه بهادار تعیین مقدار آن توسط "هیئت‌مدیره بورس" امکان‌پذیر است.
		ماده ۲۳	دامنه نوسان روزانه قیمت اوراق بهادار و حق تقدم، حجم مبنای اوراق بهادار، محدودیت حجمی و واحد پایه سفارش با پیشنهاد هیئت‌مدیره بورس به تأیید هیئت‌مدیره سازمان خواهد رسید. بورس باید ۲ روز کاری قبل از اعمال تغییرات موارد فوق، مراتب را اطلاع‌رسانی نماید.	دامنه نوسان روزانه قیمت اوراق بهادار و حق تقدم و حجم مبنای اوراق بهادار با پیشنهاد هیئت‌مدیره بورس به تأیید هیئت‌مدیره سازمان خواهد رسید. بورس باید ۲ روز کاری قبل از اعمال تغییرات موارد فوق، مراتب را اطلاع‌رسانی نماید.
		ماده ۱۴	تبصره: تغییرات بعدی دامنه نوسان روزانه قیمت با پیشنهاد هیئت‌مدیره فرابورس به تأیید هیئت‌مدیره سازمان خواهد رسید. تغییر دامنه نوسان قیمت باید یک روز کاری قبل از اعمال توسط فرابورس اطلاع‌رسانی شود.	تبصره: تغییرات بعدی دامنه نوسان روزانه قیمت با پیشنهاد هیئت‌مدیره فرابورس به تأیید هیئت‌مدیره سازمان خواهد رسید. تغییر دامنه نوسان قیمت باید ۲ روز کاری قبل از اعمال توسط فرابورس اطلاع‌رسانی شود.
	دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران	ماده ۱۸	واحد پایه سفارش معادل یک می‌باشد. تغییر واحد پایه سفارش با تصویب هیئت‌مدیره فرابورس و اعلام آن حداقل یک روز کاری قبل از اعمال، امکان‌پذیر است.	واحد پایه سفارش معادل یک می‌باشد. تغییر واحد پایه سفارش با تصویب هیئت‌مدیره فرابورس و اعلام آن حداقل ۲ روز کاری قبل از اعمال، امکان‌پذیر است.
		ماده ۱۹	ماده ۱۹: محدودیت حجمی برای نماد شرکت‌هایی که سرمایه پایه آن‌ها معادل یا بیش از یکصد میلیون عدد است، معادل ۵۰ هزار سهم و برای نماد سایر شرکت‌ها ۱۰ هزار سهم خواهد بود. تغییر محدودیت حجمی با تصویب هیئت‌مدیره فرابورس و اطلاع‌رسانی آن حداقل یک روز کاری قبل از اعمال امکان‌پذیر می‌باشد.	ماده ۱۹: تعیین حداقل و حداکثر حجم هر سفارش و حداقل تغییر قیمت و تغییرات بعدی آن با تصویب هیئت‌مدیره فرابورس امکان‌پذیر خواهد بود. فرابورس باید ۲ روز کاری قبل از اعمال تغییرات موارد فوق، مراتب را اطلاع‌رسانی نماید.

			تبصره: محدودیت حجمی برای سایر اوراق بهادار توسط هیئت مدیره فرابورس تعیین می شود و تغییرات آن باید حداقل یک روز کاری قبل از اعمال اطلاع رسانی گردد.	<b>تبصره ۵: حذف</b>
تغییر در نحوه بازگشایی های با محدودیت نوسان قیمت	دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران	ماده ۲۲ تبصره ۵	-	در بازگشایی های با محدودیت دامنه نوسان، دامنه نوسان در دوره حراج پیوسته همان دامنه نوسان برگزاری حراج ناپیوسته است.
	دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران	ماده ۱۲ مکرر ۸ تبصره ۴	-	در بازگشایی های با محدودیت دامنه نوسان، دامنه نوسان در دوره حراج پیوسته همان دامنه نوسان برگزاری حراج ناپیوسته است.
		ماده سیزده مکرر دو-بند دوازده تبصره ۴ (بازار پایه)	-	در بازگشایی های با محدودیت دامنه نوسان، دامنه نوسان در دوره حراج پیوسته همان دامنه نوسان برگزاری حراج ناپیوسته است.
اعمال حجم مبنا در بازگشایی نمادها	دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران	تبصره ۴ ماده ۲۲	تبصره ۴: در کلیه مواردی که در این دستورالعمل بازگشایی بدون محدودیت دامنه نوسان صورت می گیرد، حجم مبنا اعمال می شود.	تبصره ۴: در کلیه مواردی که در این دستورالعمل بازگشایی نماد معاملاتی صورت می گیرد، حجم مبنا اعمال می شود.
	دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران	ماده ۱۲ مکرر هشت	-	تبصره ۴: در کلیه مواردی که در این دستورالعمل بازگشایی نماد معاملاتی صورت می گیرد، حجم مبنا اعمال می شود.
		ماده ۱۳ مکرر دو (بازگشایی نمادهای بازار پایه)	-	بند ۱۴: در کلیه مواردی که در این دستورالعمل بازگشایی نماد معاملاتی صورت می گیرد، حجم مبنا اعمال می شود.

<p>کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در سقف دامنه نوسان روزانه قیمت با شد به شرطی که متو سط حجم معاملات پنج جلسه معاملاتی متوالی (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده) کمتر از ۵ درصد حجم مینا باشد؛</p>	<p>کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در سقف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد.</p>	<p>بند ۲ ماده ۲۵</p>	<p>دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران</p>	<p>گره معاملاتی</p>
<p>کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در کف دامنه نوسان روزانه قیمت با شد به شرطی که متو سط حجم معاملات پنج جلسه معاملاتی متوالی (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده) کمتر از ۵ درصد حجم مینا باشد؛</p>	<p>کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در کف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد.</p>	<p>بند ۳ ماده ۲۵</p>		
<p><b>ماده ۲۸:</b> برای نمادهای معاملاتی که بر اساس اعلام بورس مشمول گره معاملاتی می شوند، بازگشایی نماد حداکثر با دو برابر دامنه نوسان مجاز روزانه صورت پذیرد. <b>تبصره:</b> پس از افزایش دامنه نوسان قیمتی نماد معاملاتی یا بازگشایی نماد معاملاتی (به دلیل افشای اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان یا وجود اقدامات شرکتی)، مینای محاسبه شکل گیری مجدد گره معاملاتی از روز بعد از بازگشت دامنه نوسان قیمتی نماد به حالت عادی می باشد.</p>	<p>برای نمادهای معاملاتی که بر اساس اعلام بورس مشمول گره معاملاتی می شوند، در ابتدای روز معاملاتی بعد بازگشایی نماد مطابق ترتیبات ماده ۲۲ انجام می گیرد.</p>	<p>ماده ۲۸</p>		
<p><b>ماده نوزده مکرر:</b> گره معاملاتی در بازارهای اول و دوم و پایه وضعیتی است که: <b>بند یک:</b> در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش در پایان جلسه معاملاتی حداقل معادل یک برابر حجم مینا برای شرکت هایی با ۳ میلیارد سهم و بیشتر و دو برابر حجم مینا برای سایر شرکت ها، به علت عدم تقارن قیمت های درخواست خرید و فروش، حداقل به مدت ۵ جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده)، کمتر از ۵ درصد حجم مینا باشد؛ <b>بند دو:</b> کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در سقف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد به شرطی که متوسط حجم معاملات پنج جلسه معاملاتی متوالی (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده) کمتر از ۵ درصد حجم مینا باشد</p>	<p>فصل ششم مکرر-گره معاملاتی در بازارهای اول و دوم و پایه ماده ۱۹ مکرر</p>	<p>دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران</p>		

				<p><b>بند سه:</b> کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در کف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد به شرطی که متوسط حجم معاملات پنج جلسه معاملاتی متوالی (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده) کمتر از ۵ درصد حجم مینا باشد؛</p> <p><b>ماده نوزده مکرر یک:</b> فهرست شرکتهای مشمول گره معاملاتی توسط فرابورس استخراج و حداکثر تا پیش از شروع روز معاملاتی از طریق سامانه معاملات و همچنین سایت رسمی شرکت به اطلاع عموم می‌رسد.</p> <p><b>ماده نوزده مکرر دو:</b> مقررات گره معاملاتی در مورد سهام برخی شرکتها به تشخیص مدیرعامل فرابورس می‌تواند حداکثر تا ۵ روز کاری اعمال نگردد.</p> <p><b>ماده نوزده مکرر سه:</b> برای نمادهای معاملاتی بازار اول و دوم که بر اساس اعلام فرابورس مشمول گره معاملاتی می‌شوند، بازگشایی نماد حداکثر با دو برابر دامنه نوسان مجاز روزانه صورت می‌پذیرد. برای نمادهای بازار پایه دامنه نوسان در این شرایط حداکثر معادل ۵، ۴ و ۲ درصد به ترتیب در تابلوهای زرد، نارنجی و قرمز خواهد بود.</p> <p><b>تبصره:</b> پس از افزایش دامنه نوسان قیمتی نماد معاملاتی یا بازگشایی نماد معاملاتی (به دلیل افشای اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان یا وجود اقدامات شرکتی)، مبنای محاسبه شکل‌گیری مجدد گره معاملاتی از روز بعد از بازگشت دامنه نوسان قیمتی نماد به حالت عادی می‌باشد.</p>
<p>عدم تأیید معاملات به دلیل ظن استفاده از اطلاعات نهانی یا دستکاری قیمت</p>	<p>دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران</p>	<p>ماده ۳۱</p>	<p><b>ماده ۳۱:</b> در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، بورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود، تأیید ننماید.</p>	<p><b>ماده ۳۱:</b> در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، مدیرعامل بورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود تأیید ننماید یا از انطباق سفارش‌ها جلوگیری نماید.</p>
	<p>دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران</p>	<p>ماده ۲۰</p>	<p><b>بند پنج:</b> در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، در این صورت مدیرعامل فرابورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود تأیید ننماید.</p>	<p><b>بند پنج:</b> در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، مدیرعامل فرابورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود تأیید ننماید یا از انطباق سفارش‌ها جلوگیری نماید.</p>

<p>اعمال حجم مبنا در بازارگردانی</p>	<p>دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران</p>	<p>ماده ۱۱</p>	<p>از روز شروع بازارگردانی، دامنه جدید نوسان قیمت، جایگزین دامنه نوسان قیمت قبلی می‌شود. این دامنه نوسان نباید از دامنه نوسان قبل از شروع بازارگردانی کمتر باشد و افزایش دامنه نوسان در اختیار بورس می‌باشد. در صورتی که ورقه بهادار دارای بازارگردان فعال باشد، دامنه نوسان قیمت در روز بازگشایی نماد تابع همین دستورالعمل است. همچنین حجم مبنا در محاسبه قیمت پایانی نمادهای دارای بازارگردان فعال اعمال نخواهد شد.</p>	<p>از روز شروع بازارگردانی، دامنه جدید نوسان قیمت، جایگزین دامنه نوسان قیمت قبلی می‌شود. این دامنه نوسان نباید از دامنه نوسان قبل از شروع بازارگردانی کمتر باشد و افزایش دامنه نوسان در اختیار بورس می‌باشد. در صورتی که ورقه بهادار دارای بازارگردان فعال باشد، دامنه نوسان قیمت در روز بازگشایی نماد تابع همین دستورالعمل است. همچنین حجم مبنا در محاسبه قیمت پایانی نمادهای دارای بازارگردان، بر اساس ضوابط مصوب هیئت‌مدیره بورس خواهد بود.</p>
<p>در بازارگردانی</p>	<p>دستورالعمل فعالیت بازارگردانی مبتنی بر حراج در فرابورس ایران</p>	<p>ماده ۱۱</p>	<p>از روز شروع بازارگردانی، دامنه جدید نوسان قیمت، جایگزین دامنه نوسان قیمت قبلی می‌شود. این دامنه نوسان نباید از دامنه نوسان قبل از شروع بازارگردانی کمتر باشد و افزایش دامنه نوسان در اختیار فرابورس می‌باشد. در صورتی که ورقه بهادار دارای بازارگردان فعال باشد، دامنه نوسان قیمت در روز بازگشایی نماد تابع همین دستورالعمل است. همچنین حجم مبنا در محاسبه قیمت پایانی نمادهای دارای بازارگردان فعال اعمال نخواهد شد.</p>	<p>از روز شروع بازارگردانی، دامنه جدید نوسان قیمت، جایگزین دامنه نوسان قیمت قبلی می‌شود. این دامنه نوسان نباید از دامنه نوسان قبل از شروع بازارگردانی کمتر باشد و افزایش دامنه نوسان در اختیار فرابورس می‌باشد. در صورتی که ورقه بهادار دارای بازارگردان فعال باشد، دامنه نوسان قیمت در روز بازگشایی نماد تابع همین دستورالعمل است. همچنین حجم مبنا در محاسبه قیمت پایانی نمادهای دارای بازارگردان، بر اساس ضوابط مصوب هیئت‌مدیره فرابورس خواهد بود.</p>
<p>پذیره‌نویسی</p>	<p>دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران</p>	<p>تبصره ۱ ماده ۱۵۲</p>	<p>انجام معاملات بر خط در بازار سوم مجاز نمی‌باشد.</p>	<p>انجام معاملات بر خط در بازار سوم مجاز نمی‌باشد. صرفاً در پذیره‌نویسی بازار سوم انجام معاملات بر خط مجاز است.</p>

## اصلاحات در دستورالعمل معاملات فرابورس در خصوص بازار پایه

متن مصوب (جدید)	متن فعلی	شماره ماده	عنوان دستورالعمل	شرح تغییر
<p>بازگشایی نماد معاملاتی از طریق حراج ناپیوسته ۳۰ دقیقه‌ای با اعمال یک مرحله پیش‌گشایش شروع و با اجرای حراج ناپیوسته پایان می‌یابد. پس از آن، معاملات از طریق حراج پیوسته در زمان باقیمانده تا پایان جلسه معاملاتی و در دامنه نوسان مجاز روزانه قیمت انجام می‌شود. در بازگشایی‌های بدون محدودیت دامنه نوسان، قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است در بازگشایی‌های با محدودیت دامنه نوسان، دامنه نوسان در دوره حراج پیوسته همان دامنه نوسان برگزاری حراج ناپیوسته است</p>	<p>بازگشایی نماد معاملاتی از طریق حراج ناپیوسته ۳۰ دقیقه‌ای با اعمال یک مرحله پیش‌گشایش شروع و با اجرای حراج ناپیوسته پایان می‌یابد. پس از آن، معاملات از طریق حراج پیوسته در زمان باقیمانده تا پایان جلسه معاملاتی و در دامنه نوسان مجاز روزانه قیمت انجام می‌شود. قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است.</p>	<p>ماده ۱۳ مکرر ۲ بند ۱۲</p>		<p>تغییر در نحوه بازگشایی‌های با محدودیت نوسان قیمت</p>
<p>در صورتی که در دوره حراج ناپیوسته معامله‌ای صورت نپذیرد یا معاملات انجام شده در دوره حراج ناپیوسته توسط فرابورس تأیید نگردد، به تشخیص فرابورس و پس از اطلاع‌رسانی، حراج ناپیوسته موضوع این ماده در همان جلسه معاملاتی یا در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد برای یک‌بار دیگر قابل تکرار است. به هر ترتیب در صورت عدم کشف قیمت، آخرین قیمت پایانی نماد معاملاتی، قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته خواهد بود.</p>	<p>در صورتی که در دوره حراج ناپیوسته معامله‌ای انجام نشده یا تأیید نگردد، حراج ناپیوسته موضوع این ماده به تشخیص فرابورس در همان جلسه معاملاتی یا در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد پس از اطلاع‌رسانی برای یک‌بار دیگر تکرار می‌شود.</p>	<p>ماده ۱۳ مکرر ۲ بند ۱۲ تبصره یک</p>	<p>دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات</p>	
<p>با توجه به لحاظ نمودن گره بازار پایه در ماده ۱۹ مکرر ، این بند و تبصره آن حذف شد.</p>	<p>بند ۱-۱- در صورت وجود صف خرید یا فروش در سه روز متوالی در یک جهت، چنانچه صف خرید یا فروش در پایان جلسه معاملاتی حداقل معادل ۲ در ده هزار (۰,۰۰۲) تعداد سهام شرکت باشد، در جلسه معاملاتی بعد دامنه نوسان در هر یک از تابلوهای زرد، نارنجی و قرمز به ترتیب ۵، ۴ و ۲ درصد خواهد شد و سپس دامنه نوسان به شرایط قبل باز می‌گردد و محاسبات صف خرید یا فروش مجدداً پس از روز اعمال تغییر دامنه نوسان انجام خواهد شد.</p> <p><b>تبصره:</b> پس از افزایش دامنه نوسان قیمتی نماد معاملاتی یا بازگشایی نماد معاملاتی (به دلیل افشای اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان یا وجود اقدامات شرکتی)، مبنای محاسبه شکل‌گیری مجدد صف خرید یا فروش از روز بازگشت دامنه نوسان قیمتی نماد به حالت عادی (در تابلوی زرد ۳ درصد، در تابلوی نارنجی ۲ درصد و در تابلوی قرمز ۱ درصد) می‌باشد.</p>	<p>بند ۱-۱ مصوبه ششصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۷ هیئت‌مدیره سازمان بورس</p>	<p>اوراق بهادار در فرابورس ایران</p>	<p>تغییر در نحوه محاسبه افزایش دامنه نوسان در بازار پایه</p>